

SPRAWOZDANIE Z OBCHODÓW JUBILEUSZU 200-LECIA ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH

Rok 2017 był dla Zakładu Narodowego im. Ossolińskich czasem Wielkiego Jubileuszu: w dniu 4 czerwca upłynęło 200 lat od zatwierdzenia przez cesarza Franciszka I *Ustanowienia familijnego biblioteki publicznej pod imieniem Ossolińskich we Lwowie*, przedłożonego austriackiemu monarsze przez Józefa Maksymiliana Ossolińskiego. Wydarzenie to dało początek istnieniu Ossolineum. Dwa wieki tradycji – nie tylko z uwagi na niekwestionowany udział w podtrzymywaniu i rozwijaniu narodowej kultury, lecz także ze względu na przetrwanie czasów szczególnie trudnych – zapewnia ZNiO miejsce wyjątkowe w historii Polski.

Honorowy patronat nad obchodami jubileuszu Zakładu Narodowego objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej dr Andrzej Duda.

W dniu 14 grudnia 2017 Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę w sprawie uczczenia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w 200. rocznicę założenia (M.P. z 2017 r. poz. 1202):

„W 2017 roku obchodzimy 200. rocznicę założenia Ossolineum – Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, polskiego instytutu naukowego i kulturalnego, którego siedziba znajduje się we Wrocławiu.

Zakład został ufundowany dla Narodu Polskiego w 1817 roku przez Józefa Maksymiliana Ossolińskiego, a otwarty – w 1827 roku we Lwowie. Do 1939 roku łączył w sobie bibliotekę, wydawnictwo i Muzeum Książąt Lubomirskich. Po II wojnie światowej jego siedziba została przeniesiona do Wrocławia.

Ossolineum jest jednym z najważniejszych i najstarszych ośrodków kultury polskiej, którego bogate zbiory biblioteczne obejmują ważne dla polskiej historii starodruki i rękopisy.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wspomina fundatora Ossolineum – Józefa Maksymiliana hr. Ossolińskiego, czci pamięć o nim i oddaje mu hołd za jego ogromne zasługi oraz honoruje Zakład Narodowy im. Ossolińskich za wkład w rozwój rodzimej kultury i nauki.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*”

Obchody rozpoczęły się w dniu 5 czerwca 2017 uroczystą Galą Jubileuszową, która odbyła się w Operze Wrocławskiej. Wzięło w niej udział 490 osób – zaproszonych gości oraz pracowników Zakładu. Program Gali składał się z części oficjalnej oraz artystycznej. Widowisko podzielono na cztery bloki tematyczne:

- I Ossolineum – dobro narodowe,
- II Ossolineum – instytucja naukowa,
- III Ossolineum – Biblioteka,
- IV Ossolineum – Muzea.

We współpracy z Operą Wrocławską stworzono koncepcję artystyczną wydarzenia wpisującą się charakterem w uroczystość. Każda z części tematycznych obejmowała przemówienia zaproszonych gości oraz koncert, którego repertuar nawiązywał stylistyką do jej myśli przewodniej.

W trakcie Gali wystąpili następujący goście Zakładu Narodowego:

- dr Andrzej Duda – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- prof. dr hab. Piotr Gliński – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- dr Rafał Dutkiewicz – Prezydent Wrocławia
- dr hab. Jerzy Zdrada – Przewodniczący Rady Kuratorów ZNiO
- prof. dr hab. Andrzej Mączyński – reprezentujący Polską Akademię Umiejętności
- prof. dr hab. Elżbieta Frąckowiak – Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk
- JM prof. dr hab. inż. Cezary Madryas – Wiceprzewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), Rektor Politechniki Wrocławskiej
- JM prof. dr hab. Adam Jezierski – Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego
- dr Tomasz Makowski – Dyrektor Biblioteki Narodowej w Warszawie
- prof. dr hab. Marek Tomaszewski – Wiceprezes Towarzystwa Historyczno-Literackiego Biblioteki Polskiej w Paryżu
- dr Wasyl Fersztej – Wicedyrektor Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. W. Stefanyka
- Taras Wozniak – Dyrektor Lwowskiej Galerii Sztuki im. B. Woźnickiego
- prof. dr hab. Jacek Purchla – Przewodniczący Polskiego Komitetu ds. UNESCO, Dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie
- Anna Buchmann – Dyrektor Muzeum Polskiego w Rapperswilu
- Robert Kostro – Dyrektor Muzeum Historii Polski w Warszawie

Z okazji Jubileuszu 200-lecia listy gratulacyjne dla ZNiO nadesłali:

- Marek Kuchciński – Marszałek Sejmu RP
- Stanisław Karczewski – Marszałek Senatu RP
- Maria Koc – Wicemarszałek Senatu RP
- dr Jarosław Gowin – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka
- Digital Center

- Gimnazjum nr 27 im. Ossolineum we Wrocławiu
- JE Włodzimierz R. Juszcak OSBM – Biskup Diecezji Wrocławsko-Gdańskiej Kościoła Greckokatolickiego
- Łódzkie Towarzystwo Przyjaciół Książki
- dr Agnieszka Morawińska – Dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie
- Piotr Górajec – Zastępca Dyrektora Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
- Alicja Knast – Dyrektor Muzeum Śląskiego w Katowicach
- dr hab. Piotr Majewski – Dyrektor Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zabytków
- Liceum Ogólnokształcące im. J.M. Ossolińskiego w Brzegu Dolnym
- prof. dr hab. Jerzy Duszyński – Prezes Polskiej Akademii Nauk
- prof. dr hab. Bogusław Dybaś – Dyrektor Stacji Naukowej PAN w Wiedniu
- JM prof. dr hab. inż. Cezary Madryas – Rektor Politechniki Wrocławskiej
- prof. dr hab. Szczepan Biliński, prof. dr hab. Andrzej Białas – Polska Akademia Umiejętności
- Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie
- JM prof. dr hab. med. Wojciech Nowak – Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego
- JM ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński – Rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
- prof. dr hab. Jan Ostrowski, Jerzy T. Petrus – Zamek Królewski na Wawelu
- dr Anna Wałek – Dyrektor Biblioteki Politechniki Gdańskiej
- dr Piotr Oszczanowski – Dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu
- prof. dr hab. med. Alicja Chybicka – Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
- Agata Bojanowska – Prezes Oddziału Dolnośląskiego Stowarzyszenia Muzealników Polskich

Z okazji Jubileuszu Zakład Narodowy przygotował trzy wystawy:

1. Główna ekspozycja jubileuszowa we Wrocławiu – „200 lat Ossolineum. 1817–2017”

Prezentowana w dniach 5 czerwca – 30 listopada 2017 w głównej siedzibie ZNiO. Kuratorami wystawy byli: Łukasz Koniarek (Dział Numizmatyczny), Marta Pękalska (Dział Informacji Naukowej). Za projekt aranżacji odpowiadał prof. Marek Stanielewicz (ASP we Wrocławiu).

Ekspozycja przedstawiała historię Zakładu w układzie chronologicznym, z uwzględnieniem najważniejszych wydarzeń i postaci związanych z dziejami instytucji od jej powstania do czasów obecnych. Podzielona została symbolicznie na trzy części rozlokowane w różnych miejscach gmachu głównego:

- Ossolineum we Lwowie (1817–1939), Aula im. M. Gębarowicza (parter)
- Ossolineum w czasie drugiej wojny światowej (1939–1945), schody klatki C
- Ossolineum we Wrocławiu (1945–2017), Sale pod Kopułą (I piętro)

Wystawie towarzyszyła publikacja *200 lat Ossolineum 1817–2017. Wystawa jubileuszowa. Informator* oraz bogaty program edukacyjny.

2. Wystawa planszowa plenerowa „Zapamiętane, zapomniane... Ossolińskie wystawy ze zbiorów Działu Dokumentów Życia Społecznego”

Prezentowana w dniach 5 czerwca – 30 listopada 2017 w Ogrodzie Barokowym ZNiO. Ekspozycja, przygotowywana przez zespół Działu Dokumentów Życia Społecznego, ukazywała materiały wydawane przy organizacji ossolińskich wystaw w latach 1947–2016.

3. Wystawa planszowa objazdowa „*Litteris et Artibus. 200 lat Ossolineum. Zakład Narodowy im. Ossolińskich (1817–2017)*”

Przygotowana przez Grzegorza Polaka ekspozycja prezentowała lwowską i wrocławską historię Zakładu oraz reprints najcenniejszych zbiorów.

Wystawa pokazywana była w następujących miejscach: Narodowy Bank Polski, Oddział Okręgowy w Warszawie (1–30 czerwca 2017); Opera Wrocławska (5 czerwca 2017); Miejski Dom Kultury w Zgorzelcu (27 października – 3 grudnia 2017); Gmach Sejmu RP (9–14 stycznia 2018); Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. B. Markiewicza w Jarosławiu (15 maja – 15 lipca 2018).

Wersja w języku ukraińskim eksponowana była we Lwowie: na ul. Halickiej (5–19 października 2017) oraz na dziedzińcu zewnętrznym Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. W. Stefanyka (24–27 listopada 2017).

Plansze z niemieckojęzyczną wersją prezentowano w Instytucie Polskim w Wiedniu (we współpracy ze Stacją Naukową Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu) (6–31 marca 2018).

Wystawa w języku francuskim pokazywana była w Bibliotece Polskiej w Paryżu (18 maja – 2 czerwca 2018).

Zakład Narodowy współorganizował także wystawę „Muzeum Książąt Lubomirskich. Nie/zapomniana historia”.

Ekspozycja przygotowana została przez Lwowską Narodową Galerię Sztuki im. B. Woźnickiego. Kuratorem był kustosz LNGS Igor Chomyn, a komisarzem ze strony Ossolineum Wiktoria Malicka, Pełnomocniczka ZNiO we Lwowie. Wystawa eksponowana była w dniach 5 października 2017 – 19 stycznia 2018 w Pałacu Łozińskich we Lwowie. Towarzyszyła jej publikacja opracowana przez Igora Chomyna: *Muzeum Książąt Lubomirskich. (Nie)zapomniana historia. Katalog wystawy.*

W dniach 21 lutego – 1 lipca 2018 ekspozycję pokazywano w siedzibie ZNiO. Komisarzem edycji wrocławskiej została Hanna Kuś-Joachimia.

Wystawy związane z historią i zbiorami Ossolineum były także organizowane przez inne instytucje:

1. Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy przygotowało wystawę „Historia Ordynacji Przeworskiej Książąt Lubomirskich”, którą prezentowano w Pałacu w Przeworsku (Galeria „Magnez”) między 1 grudnia 2017 a 31 stycznia 2018. Kuratorem była kustosz Muzeum w Przeworsku Małgorzata Wołoszyn.

2. Miejska Biblioteka Publiczna im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie, z okazji inauguracji Roku Wojciecha Kętrzyńskiego, w dniach 15 stycznia – 28 lutego 2018 ekspozycję

nowała wystawę „Wojciech Kętrzyński w rękopisach (ze zbiorów ZNiO i OBN)”, na której prezentowano kopie cyfrowe rękopisów W. Kętrzyńskiego ze zbiorów Ossolineum i Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie.

3. Cykl ekspozycji zatytułowany „Kolekcje Ossolineum w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. W. Stefanyka: wystawa jubileuszowa” przygotowany został przez Lwowską Narodową Naukową Bibliotekę Ukrainy im. W. Stefanyka. Cztery wystawy ukazujące historyczne kolekcje lwowskiego Ossolineum, znajdujące się obecnie w zbiorach LNNBU im. W. Stefanyka, prezentowane były od czerwca do października 2017 w poszczególnych budynkach LNNBU: „Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie: dokumenty Działu Rękopisów”; „Ossoliniana w kolekcji starych druków Działu Książki Rzadkiej”; „Ukrainika w kolekcji grafiki dawnego Muzeum Lubomirskich”; „Czasopisma Ossolineum w zbiorach Działu Czasopism”.

Ważnym wydarzeniem Jubileuszu była międzynarodowa konferencja naukowa „200 lat Ossolineum”.

Obrady odbywały się w dniach 18–20 października w gmachu Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego (Sala im. W. Świdy) i były doskonałą okazją do przypomnienia dziejów i dorobku Zakładu, a także innych polskich instytucji kulturalno-naukowych powstających od końca XVIII wieku.

Komitet Organizacyjny konferencji tworzyli: Mariusz Dworsatschek (wicedyrektor ZNiO) – przewodniczący, Joanna Grześkowiak-Stepowicz (Dział Informacji Naukowej) – sekretarz, Marta Pękalska (Dział Informacji Naukowej), Monika Jaremków (Dział Przechowywania i Udostępniania Nowych Druków Zwartych). W wydarzeniu wzięły udział 82 osoby, wygłoszono 62 referaty (w tym 16 referatów przedstawili pracownicy ZNiO), zebrane w trzynastu sesjach tematycznych. Wśród uczestników było także ośmioro gości z Ukrainy, reprezentujących cztery instytucje lwowskie. Pierwszego dnia tematyka obrad koncentrowała się wokół Ossolineum – jego historii, zbiorów, bieżącej działalności (Wokół Ossolineum – Ossolineum dawniej; Wokół Ossolineum – Ossolineum dziś; Ossolińskie kolekcje), dzień drugi poświęcono przede wszystkim muzeom oraz wydawnictwom i czasopismom (Muzea i ich kolekcje; Działalność wydawnicza; W kręgu czasopism), dzień trzeci – kolekcjonerom, mecenasom, wybitnym organizatorom instytucji kultury (Ossolińskie varia; Ludzie i ich dzieła; Mecenas i kolekcjonerzy; Lwowskie instytucje kultury do 1945 r.).

Pracownicy Zakładu prelekcje dotyczące Ossolineum wygłaszali również w wielu instytucjach całego kraju.

Z innych interesujących wydarzeń związanych z Jubileuszem 200-lecia Zakładu warto przypomnieć:

1. Koncert plenerowy na wrocławskim Rynku w dniu 6 czerwca 2017 – *Kurier z Warszawy w Muzeum Pana Tadeusza* – Łukasza L.U.C.-a Rostkowskiego.

Pokaz multimedialny powstał w ramach projektu L.U.C.-a *Zrozumieć Polskę*. Inspiracją do skomponowania muzyki był komiks *Kurier z Warszawy* autorstwa pracowników Zakładu, Mariusza Urbanka i Mateusza Palki, z rysunkami Bartłomieja Stefanowicza. Komiks wydało Wydawnictwo Ossolineum w 2014 roku. Do muzyki artysta wplótł także fragmenty archiwalnych nagrań głosu Jana Nowaka-Jeziorańskiego z Radia Wolna Europa.

2. Ossolińska Noc Jubileuszowa zorganizowana 14 października 2017. W jej programie znalazły się: nocne zwiedzanie Ossolineum (wybranych działów bibliotecznych i muzealnych) z przewodnikiem, kiermasz publikacji Wydawnictwa Ossolineum oraz prezentacja „Michałowski w Ossolineum”, w trakcie której pokazano dwie akwarele Piotra Michałowskiego zakupione przez Zakład w 2017 r., będące przez ostatnich kilkadziesiąt lat w posiadaniu kolekcjonera ze Stanów Zjednoczonych.

3. Premiera filmu dokumentalnego *Ossolińczycy – 200 lat historii* w dniu 3 września 2018 w Dolnośląskim Centrum Filmowym. Obraz, w reżyserii Krzysztofa Kunerta, został wyprodukowany przez firmę Media Brigade przy współpracy ZNiO, Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego oraz TVP; przedsięwzięcie współfinansowane było przez MNiSW oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Zakład Narodowy, w czasie trwania Jubileuszu, przygotował i wydał liczne publikacje dotyczące przede wszystkim historii i zbiorów Ossolineum.

Książki:

1. *Księga darczyńców Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, red. Marta Pękalska (2017) – praca przedstawiająca po raz pierwszy całość problematyki darów dla ZNiO od początków do współczesności, prezentująca 283 darczyńców osobowych i 106 instytucjonalnych oraz charakterystykę przekazanych przez nich darów;

2. *Katalog druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum*, red. Dorota Sidorowicz-Mulak (2017) – pełny wykaz starych druków XVI w. zawierający opisy bibliograficzne 3178 dzieł z dawnej lwowskiej kolekcji ZNiO, podzielonej obecnie między Wrocław i Lwów. Publikacja jest wynikiem współpracy Zakładu reprezentowanego przez zespół Działu Starych Druków (Agnieszka Franczyk-Cegła, Małgorzata Minkowska, Grażyna Rolak, Dorota Sidorowicz-Mulak) i LNNBU im. W. Stefanyka, której przedstawicielką była dr Iryna Kachur. Katalog został wydany w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki” w latach 2014–2017, finansowanego przez MNiSW;

3. *Jubileusz Ossolineum. Antologia tekstów*, red. Marta Pękalska i Alicja Mitka (2017) – pierwszą część książki tworzy wybór najbardziej interesujących wypowiedzi, napisanych i opublikowanych przy okazji poprzednich jubileuszy Zakładu. Druga zawiera 16 tekstów autorów współczesnych, zaproszonych przez Zakład do opowiedzenia o swoich spotkaniach z Ossolineum;

4. *Kustosz i samotnik. Tom poświęcony pamięci Romana Aftanazego*, red. Adolf Juzwenko (2017) – książka prezentuje sylwetkę i działalność naukową Romana

Aftanazego, wieloletniego pracownika Ossolineum i autora monumentalnej monografii dziejów polskich dworów i pałaców szlacheckich na dawnych Kresach Wschodnich. Zawiera fragmenty dziennika i wybór listów Aftanazego, szkic biograficzny, wspomnienia przyjaciół i współpracowników oraz komentarze naukowe do jego prac;

5. *Książka dawna i jej właściciele*, red. Dorota Sidorowicz-Mulak, Agnieszka Franczyk-Cegła, tomy 1–2 (2017) – publikacja zawiera materiały z konferencji *Książka dawna i jej właściciele – stan badań, opracowanie, perspektywy*, zorganizowanej w 2016 roku przez ZNiO we współpracy z Consortium of European Research Libraries. Edycja współfinansowana przez Fundację Lanckorońskich;

6. *Nie tylko książki. Ossolińskie kolekcje i ich opiekunowie*, red. Mariusz Dworsatschek (2018) – publikacja zbiera dziewięć przygotowanych przez pracowników ZNiO tekstów poświęconych historii poszczególnych kolekcji ossolińskich, ich kształtowaniu, ale także samym ossolińczykom – ludziom tworzącym te zbiory i opiekującym się nimi na przestrzeni ostatnich 200 lat.

Katalogi wystaw jubileuszowych:

1. *200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. 1817–2017: wystawa jubileuszowa. Informator*, opracowanie Łukasz Koniarek, Marta Pękalska (2017) – zawiera teksty historyczne dotyczące dziejów ZNiO oraz ilustrowane kalendarium Zakładu.

2. *Muzeum Lubomirskich. (Nie)zapomniana historia. Katalog wystawy*, opracowanie Igor Chomyn (2017) – trójjęzyczna (polska, ukraińska i angielska) edycja, na którą składają się eseje historyczne oraz katalog obrazów prezentowanych na ekspozycji.

W trakcie trwania obchodów 200-lecia Zakładu ukazały się również inne, niepoświęcone historii i zbiorom ZNiO publikacje Wydawnictwa, które opatrzone były logotypem jubileuszowym i jubileusz promowały:

Stanisław Barańczak, *Odbiorca ubezwłasnowolniony. Teksty o kulturze masowej i popularnej*, opracowanie i posłowie Adam Poprawa;

Lukas Bärfuss, *Koala*, przekład Arkadiusz Żychliński, posłowie Grzegorz Jankowicz;

Christine Lavant, *Zapiski z domu wariatów*, przekład Małgorzata Łukasiewicz, posłowie Adam Lipszyc;

Joanna Majewska, *Demon ruchu, duch czasu, widma miejsc. Fantastyczny Grabiński i jego świat*;

Edward W. Said, *O stylu późnym. Muzyka i literatura pod prąd*, przekład Barbara Kopeć-Umiastowska, posłowie Jacek Gutorow;

Agata Szydłowska, *Od solidarycy do TypoPolo. Typografia a tożsamości zbiorowe w Polsce po 1989 roku*;

Mariusz Urbanek, Mateusz Palka, Paweł Janczarek, *Wojna w eterze. Mówi Radio Wolna Europa* [komiks].

Tomy z serii „Biblioteka Narodowa”:

Polski esej literacki. Antologia, wybór, wstęp i opracowanie Jan Tomkowski, BN I 329;

Dramat staroindyjski, przekład, wybór, wstęp i opracowanie Maria Krzysztof Byrski, BN II 260;

Jaroslav Hašek, *Przygody dobrego wojaka Szwejka czasu wojny światowej*, przekład Antoni Kroh, wstęp i opracowanie Jacek Baluch, BN II 261.

Z okazji 200-lecia Ossolineum ukazały się także publikacje jubileuszowe współwydane przez Zakład i przez instytucje zewnętrzne:

1. *Skarbiec. 200 lat Ossolineum*, wybór i opracowanie Marta Markowska (2017) – książka ukazuje 200-letnie dzieje Ossolineum w perspektywie źródeł tekstowych i ikonograficznych. Materiały do publikacji przygotowane zostały przez zespół Zakładu oraz pracowników i współpracowników Ośrodka KARTA.

2. „Karta” nr 91 (2017), *Skarb Narodowy. Ossolineum 1817–2017*; kwartalnik historyczny; wydawca: Fundacja Ośrodka KARTA. Część czasopisma [s. 4–37] poświęcono historii i współczesności Zakładu Narodowego.

3. „Galicja. Studia i materiały” nr 3 (2017), *200 lat Ossolineum*; rocznik; wydawca: Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego. W numerze specjalnym czasopisma opublikowano 15 tekstów poświęconych historii Zakładu Narodowego, autorstwa polskich i ukraińskich badaczy.

4. „Dolny Śląsk” nr 20 (2017); rocznik; wydawca: Dolnośląskie Towarzystwo Regionalne. Na s. 149–176 pod wspólnym tytułem *200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich* opublikowano trzy teksty poświęcone Zakładowi.

5. Specjalne dodatki do dziennika „Rzeczpospolita” (nr z 27–28 maja 2017) i „Tygodnika Powszechnego” (nr 11 z 12 marca 2017) poświęcone Zakładowi Narodowemu.

6. W prasie krajowej ukazało się ponad 150 artykułów i notek poświęconych Ossolineum.

Jubileusz 200-lecia Zakładu Narodowego był także okazją do przygotowania materiałów upamiętniających to wydarzenie:

1. Ekslibris zaprojektowany przez Wojciecha Jakubowskiego, gdyńskiego artystę miedziorytnika, który przekazał do zbiorów Zakładu oryginalną płytę miedziorytniczą oraz 1000 sygnowanych odbitek ekslibrisu.

2. Okolicznościowe monety kolekcjonerskie: srebrna o nominale 10 zł i złota o nominale 100 zł, wyemitowane zostały przez Narodowy Bank Polski.

3. Okolicznościowa karta pocztowa – *200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich* – z nadrukowanym znakiem opłaty pocztowej wydana została przez Pocztcę Polską.